

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1880.

Kolozsvár, szerda, február 25

Tizedik évfolyam.

PANACEA.

Kolozsvárt, febr. 24.

Pár napja már hogy foly a csatározás; reesegnek-ropognak a lövegek minden felől és minden felé; némely bajnokot a harc heve el-elragad magával s nem is veszi észre, hogy hatalmas vagdalkozásában nemcsak az ellenfelet ejt sebet, de néha saját bajtársait is megsebt.

Valóban néha szomorú, néha komikusak annak a mi magyar parlamentünknek a szó-csatái. Szomorú, midőn a közemény nem tud egyebet fölismereni pártaink összemérkezéseiben magán- és párt-érdekek, személyes gyűlölködések és irigyeskedések kicsinyes tusájánál vagy meddő, terméketlen, eszmeszegény szóáradatnál. Pedig hányszor megesik ez a mi parlamentünkben is.

Máskor megint milyen nevetségesen kisserűen tárgyalják némely honatyák az ország legfontosabb kérdéseit! Csupa korlátoltság, csupa kicsinyeskedés; sehol egy kissé emelkedett nézpont, sehol egy kissé nemesebb lelkesedés!

Mindennek aztán az az eredménye, hogy a nemzet közönyössé, szinte érzéketlenné válik azon testület működése iránt, melynek pedig legkisebb életnyilvánulását, legkisebb tettét a legnagyobb figyelemmel kellene kísérnie.

Nem vagyunk pessimisták, sőt inkább minden dolgot inkább a szebb oldalról szoktunk nézni.

De fájdalom! a magyar parlamenttel szemben még az optimizmus is hajlandó néha egy kis spleenes pessimismusra.

Hijába! a magyar nép képviselői rendszere ezredéves; századokon át megszokta a gondolatot, hogy sorsának intézésében parlamentjét tekinti egyik fő-fő tényezőnek; attól várja sok dologban az egyes és az egész nemzet egyaránt sorsának jobbrafordulását. Áhitattal tekintett föl arra a nemzeti képviselőre, s jó és balszerencse közepett vezéressé válásának tekintette, mely életirányát jelöli ki.

Legújabb alkotmányos életünk még másfél decenniumot sem számít. Élénk belküzdelmek ment át ez idő alatt parlamentünk, olykor-olykor talán túlságosan is fel-felcsapkodtak a pártharcok hevének lángjai; országgyűlésen, a törvényhatóságok zűldasztalai körül és választási urnáknál néha csaknem ellenségekként állott a magyar a magyarral szemközt.

És ez jól volt így. Harc, küzdelem az élet és a nyugalom dermedtségbe, ez pedig halálba léphet át.

A KELET TÁRCZÁJA.

Drommel úr következetlenségei.

Elbeszélés.

Irtá:

Cherbuliez Viktor.

II.

(Folytatás.)

Tudósunk azzal hízelt magának, hogy kirándulásából esinos, egészen újan felállított kis tannal tér majd haza, szabályszerű megtámadással az elfogadott eszmék ellen. Feltette magában, hogy e tárgyról komoly cikket fog írni lapjában, hogy még holnap elküldi, nehány epigrammot szúrva közbe, az „asinus ridiculissimus“ ellen, ki elég bárgyú volt hinni a féket vesztett áradás feltartóztatatlanságában, a cataclysmusok erejében. A mit tehát ő e perczen keresett, nem a „szerelem félszeke“, sem az „óriás túlgy“, sem a „varázsliget“ bámúló csemetéi, sem a szép kilátás, sem semmi, mi a szemet gyönyörködteti.

Elvitázhatlan bizonyítékok, megdöntetlen következtetések kellettek neki, s a mint mind előbbre haladt, az „asinus“-ra gondolt, ki meglehet e perczen tán éppen ő reá gondolt hasonlóan.

A szép lelkek megható összetalálkozása!

Tán meghalt volna szégyenében Drommel úr, ha bárkitől is útbaigazítást kért volna, s még azon kék és veres jelzésekre sem igen figyelt, melyeket előre

És most, alig másfél évtized múlva csaknem ott állunk a dermedtségnél. Politikai mozgalmainkat — hangyan vannak néha — még azok sem igen kísérik nagy figyelemmel, akik állásuknál, hajlamaiknál fogva legközelebb állanak azokhoz, alkotmányos életünk nyilatkozatai iránt csaknem kiháló félben van a közérdekeltség, parlamentünk vitái, tettei, enunciaciói annyira elvesztették „érdekeségüket“ a nemzet, a közönség nagy zöme előtt, hogy még egy-egy párbaj-affaire, egy új szindarab első előadása, egy-egy irodalmi esemény is sokkalta nagyobb érdekeltséget kelt országszerte, mint a magyar parlament legfontosabb tárgyalásai, midőn az egész nemzet sorsát dönti el, meglehet hosszú időre, a népképviselők testülete.

Nem akarjuk a jelenség okait kutatni. Pessimisták sem vagyunk, hogy azt éppen kétségbeesésként tartsuk alkotmányos nemzeti fejlődésünk szempontjából; de még frivolak sem tudunk lenni annyira, hogy a képviselői rendszert is csak egy divatos formának tekintsük, mely mint a divat annyi meg annyi más formája már lejárt magát s a modern társadalmi fejlődéssel szemben már túlhaladt álláspont lenne az.

Nem, nem egyéb ez, mint egy kis csalódás eredménye, meg aztán a nemzet és közvéleménynek egy rövid tartalmú kórsága.

Egy kis csalódás, mely mint minden csalódás egy kis keserűséget s azután egy kis fásultságot vont maga után.

Midőn az absolutizmus corumpáló gazdálkodása után visszanyertük alkotmányunkat s berendeztük minagunk saját izléstünk szerinti állami háztartásunkat: talán nem volt nagy Magyarországon ember, ki ne lett volna szentül meggyőződve, hogy már most tejjel-mézszel folyó Kanadán lesz ez a mi viharodta országunk s mindenkinek szájába fog repülni a sült galamb. Mindenki arról ábrándozott, már most csak dictiózni kell, korteskedni és toasztozni — és miként varázsütésre eltűnik az az ezernyi ezer társadalmi félzségség, megrongált vagyoni miseria, melyeket évtizedek mulasztása halmozott egymásra. Elfeleltük, hogy bizony multakért bűnhődni is kell, s hogy egy nemzet sorsára a politikai rendszerek óriási befolyást gyakorolnak úgyan, de egy nemzetet sem egészen meg nem ölhetnek, sem egyedül magukra nagygyá és boldoggá nem tehetnek.

Szóval: hogy a politikai rendszer reformja még nem paunca, mely minden sebet begyógyítsan, kivált ha azoknak a

látó jó lelkek véstek be egy-egy vén cser törzsébe, vagy a sziklalapok aljára azon dícséretes szándékkal, hogy az erre sétálóknak tájékozási szolgáljanak. A tudós magával vitte irányítóját s földabroszát, s még ezeket is csak nagyon hosszú időközönként vette elő; az ő esze biztosabb volt valamennyi iránytűnél.

Előtte ment nagy hősies orra, kitágult orrezipakkal, melyek mindig megtalálták útjokat, csalhatalan vezetőkként szelve a léget s szaglálva ki az ismeretlent. Drommel asszony nyomon követte férjét. Ámbár szeptember 30-dika volt, a nap nagyon melegen sütött, az égen egyetlen felhő sem látszott, és a szegény nő éppen semmivel sem védhette magát a nap heve ellen, mely oly égetően sütött le reá. Férje és ura rendeletéből otthagya a vendéglőben barna selyem napernyőjét. És különben is mit használt volna, ha vele van? Egyik karja akadályozva lett volna azt tartani egy nagy kockás plaid által, melyet Drommel úr, mikor majd a fűbe leül, maga alá akart teríteni, s hátára, midőn alkonyatkor a harmat lehull, másik pedig az ételes kosárral volt elfoglalva, melynek tartalma arra volt hivatva, hogy az éhes gyomor egy-egy kiáltozó szükségletét, minek a sociológok is alá vannak vetve, kielégítse.

A plaid nagyon alkalmatlan volt, a kosár borzasztóan nehéz, az ösvény, mely kigyózdva futott tova, erősen göröngyös, itt-ott beszórva sziklatörmelékkel. Drommel asszony mosolygott. Tudjuk, hogy néha nehezen bírta jobb lábát, most is

sebeknek milliói meg milliói magán-existenciák bífnének és a társadalmi fejlődésének következményei.

Ebben csalódtunk óriásit. És ez a csalódás kezdetben csak fájt, de már most kezd fásultságba átmenni. Már most kezd a nemzet — nekünk úgy látszik — a felfogás másik végletére átesapni.

Minek utáná 1876. óta azt tapasztaljuk, hogy az alkotmány és politika nem hozott rendbe minden magán-háztartást, nem vette le vállainkról az élet minden terhét, nem tett mindjárt mindnyájunkat vagyonos, boldog polgárokká, kiknek minden vágya teljesült, sőt az olykor-olykor elkövetett politikai hibák a társadalmi és egyéni miseriákat még szaporították: kezdi elveszíteni az emberek nagy többsége hitét az alkotmányos élet előnyeiben, kezünk közönyöseké válni az államélet iránt. Hisz úgy sem tud a politika rajtunk segíteni; hiszen ügyis csak nyomorúsággal, terhekkel sújtól, de javunkra nem szolgál semmivel — mondogatják az elfásultak.

És nincs igazuk.

Először is a helyzet nem oly sötét, mint a hogy az egy idő óta túlsúlyra kapott pessimismus szereti prédikálni. Küzdünk, küzdünk ugyan a bajoknak, a nyomorúságoknak egész oceanjával; de azért vannak jó pillanataink is, üdítő oázisok társadalmi és politikai épen úgy, mint közműveltségi és közgazdasági téren, örvendés fejlemények, melyek vigaszt képesek nyújtani a jelen sivárságai között és reményt nyújtanak a jövőre.

Másodszor: a politika, az államrendszer és közkormányzat soha sem volt ugyan panacea, ezerjófű, mely minden embert boldoggá tegyen, mely a földön paradicsomot teremtsen; nem is volt és nem is lesz minden rosznak egyedülű kúforrása. Nem egyéb az, mint a társadalmi élet többi tényezője: hatalmas és mélyreható tényező, melytől sokat várhatunk, de nem mindent; s hogy mit várhatunk az államtól, a politikától: ez is többé nem függ egy ember, egy párt akarától, hanem igen nagy részben mi tőlünk: az államot alkotó polgároktól.

Le tehát a kishitűséggel, a fásult közönnyel a közügyek, a politika, a parlament és közkormányzat iránt!

Ne okoljuk minden bajt azokat, ne is veszítsük el hitünket működésük, az egyéni és társadalmi életre gyakorolt befolyásuk iránt, hanem igyekezzünk mi magunk befolyásolni azt. Szabad országban olyan az állam, olyan a politika, a milyennek a polgárok teremtik meg azt!

nagyon elfáradtnak érezte magát, s kétkedett, ha vajjon ki tudja-e végig tartani; de összeszedte minden erejét, összeszedte bátorságát s mosolygott. A napsugarak nagyon alkalmatlankodtak arcának, sohajtra gondolt napernyőjére. Apró lábait be-besüllyedtek az út porondjába, vagy elcsúsztak a lehellott fenyőgalyak csalfa tövisein, s azt gondolta magában, hogy az, ki feltalálta a ruganyos kocsikat, nagyon okos ember volt. Szegényke mindig nagyon félt a kigyóktól, minden perczen úgy tetszett neki, hogy most lép reá egy viperára, mely sziszegve tekerődzik lábára; de nem szűnt meg mosolyogni.

Időnként megállva, hogy lélekzetet vegyen, visszatékkintett, s a csalit sűrűjében vagy a távoli őrben látott valamit, egy tüneményt, múltja valamely jelenetét, egy arcot, melyről kedves emlékei maradtak fenn. Aztán ismét visszafordítva arcát, nem látott többé mást maga előtt egy kis vastag embernél, kinek roppant nagy feje, s vastag nyaka oly igen elittöttek az ég üde kékjétől; e kurta vastag férfi képezte a jövő számára; a synthesinek igaz, hogy birtokában volt, de azt egyszer sem kérdezte ezizuskájától, ha el van-e fáradva; mindennek dacára ez folyton mosolygott. Így szolt néha magában: „Háttha mégis... ha valamely csoda által itt teremne előttem...“ A csoda nem történt meg, s ő mégis mosolygott, mindig mosolygott.

E bátor lelkű kis nő mindent csak jó oldalról vett fel, a dolgoknak csak jó felüket tekintve; vitéz a megpróbáltatá-

— A magy. általános iparegyesület tegnapelőtt délelőtt fél tizenegykor tartotta alakuló közgyűlését az új tőzsdeépület nagyertermében. Az igen látogatott közgyűlés Németh miniszter tanácsos felszólalására, b. Kochmeister Frigyes kérte fel elnökül, ki is elnöki széket elfoglalva, Tóth Kálmánt kéri, vállalja el a közgyűlés tartamára a jegyzőséget. Keleti Károly szolt fel ezután, elmondva, hogy ezáltal az erők épen nem forgácsoltatnak szét, hogy egy új egyesület alakult, épen azok összpontosítására volt itt a főtekintet. Az iparhaladás van a zászlóra fölírva. Ezután felolvastattak az alapszabályok s el is fogadtattak, mire elnök az egyesületet megalakulnak nyilváníja. Ezután Németh miniszteri tanácsos c'nöklete alatt szavazatszerű bizottság küldet ki. Megválasztattak: Elnök: Szlavy József; alelnökök: br. Kochmeister Frigyes, Ipolyi Arnold és gr. Károlyi István. Igazgatótanácsosok: Németh Imre min. tanácsos, János Kálmán, gróf Zichy Jenő, Lukács Antal földhitelintézet igazgató, Tolnay Lajos a magy. államvasutak főigazgatója, Zsigmondy Vilmos Thék Endre, Ybl Miklós, Kelety Gusztáv, Kistennacher Károly nagykereskedő, Schweiger Márton nagykereskedő, Brüll Lipót malomigazgató, Leipezger Vilmos szeszgyáros, Zimmermann Frigyes a magyar államvasutak gépgyár igazgatója; Huber Antal szabó; Machlup Adolf gyártulajdonos, Schuster János a kőbányai sersztésháló társulat igazgatója; Hegedűs Sándor országos képviselő és Herz Armin nagykereskedő. A 20-ik igazgató tanácsosi állomásra nézve átolános szavazattöbbség el nem érvén, az alapszabályok értelmében Mechwart András és Ullmann Imre között szűkebb választás fog megjelteni.

Ne jussatok oda!

Budapest, febr. 21.

Jussatok kormányra! ennél a kívánságnál roszabbat nem egy könnyen találhatna ki valaki türelmes ellenzékünk számára. Menjete és csináljátok meg fából azt a vaskarikát, mely szerintetek olyan könnyű; fújjátok föl a nép boldogítás helyájtát, mely szerintetek nagyon könnyű; szüntessétek meg az adóvégrehajtást; az európai pangást; szállítsátok le a hadsereget; biztosítsátok a békét állandóan, — miután hogy az is igen könnyen megy; szüntétek meg a panaszt és legyen megelégedés, mert ez mind igen könnyen megy szerintetek!

Jussatok kormányra, segítsen rá az isten!

Mikor aztán beteljesedett ezen óhajtatok, hát beteljesedett reátok nézve mind azon rosz, melyet a Tiszta kormányának valaha kívántatok, mert a nép, melynek vágyait felkorbácsoltatok, melynek igényeit a lehetőség korlátain túl ósigtáztatok, s a mely nép előtt a Tiszta kormányt olyan rosznak, rútak, romlottak festet-

sok óráiban, erős hittel bizva a szerencsés véletlen elkövetkezésében, saját tapasztalata által meggyőződve a felől, hogy az életben több a tövis, mint a rózsza, azért jó arcot csinált a jelentkező töviseknek s úgy tudta szedni a rózsákat, hogy meg ne szúrják ujjacskáit. A vidám kedély ama derült mosolya, melyre egy könnyű vért nyájas tekintetű anya ifjúsága kora hajnalától kezdve megtanította őt, soha egy percze sem hagyta el.

Tüléte a sors minden barátságát fordulatait, követte őt egy nem sok örömet termő ifjúkor nyomorúságain át, átélte vele az élet minden bonyolultait, minden nehézségeit, s hí társa volt mindig akár társas körben, akár a színpad deszkáin vagy az operaház társalgójában időzött, vele volt még a sötét süllyesztőben is, hol lábát törte, és a mi még legmegjegyzésre méltóbb, el nem hagyta őt egy syntheticus házasság kétséges gyönyörei közt sem. E mosolyosk rendeltetése, hogy csakis vele fog kimúlni, és midőn a vidám kedélyű kis nőt koporsóba fogják zárni, e szép madárka akkor is ott lesz vele, halkán leszál elhalványult ajkaira s hí társának elzengi utolsó dalát.

A mint a sétálók elérték a Solle völgyét, Drommel úr siettetni kezdé lépéseit, s neje eltikkadtan így szolt hozzá: — Nem vigyázol edesem eléggé magadra, félek, nagyon elfáradsz.

A nő közelébe férjéhez. Ez feljé nyújtotta verejtéktől ellepott széles homlokát, melyről a nő csipkés zsebkendőjével letörölte a cseppeket, hasztalanul

Hirdetési díjak.

Határoz hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdí minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fűlvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasensteint et Vogler (Wallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapestben: Haasensteint et Vogler hirdetés köv. irodája. Goldberger A. hirdetések felvétel irodája Budapestben Szervitátor 5. sz.

Nyitlertéri cikkek

gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

tétek, hogy a Daré Gusztáv rém fantáziája sem bírta az általatok felállított képet visszaadni, az a nép előállna aztán az ő feleségizott vágyaival, az ő feleségizott igényeivel, és követelné tőletek a mit ti követeltetek, és megkivánná tőletek mindazon rosznak jóra változtatását a mit ti beszédeitek után meg is követelhetne tőletek jogosan.

És mit tennétek? A mit tehetnétek! És mit tehetnétek? A mit Tiszta tesz, ha t. i. lenne hozzá annyi esztek, belátástok, józan felfogások, szilárdságtok és kitartástok, a mennyi Tisztaának van.

Amde hirlapi cikkeitek, országgyűlési beszédeitek után itélve, nehéz azt nekünk ti rólatok feltetni.

A ti hirlapi cikkeitek legtöbbször azért korholják a kormányt, minek nem ő az oka; a ti országgyűlési beszédeitek pedig nem egyebek, mint összefoglalásai mindazon reményeknek és mindazon vágyaknak, melyek az emberek előtt legrózsásabbak és legtokozottabbak, de a mely remények még egy nemzet által sem érettek el, a mely vágyak még egy nemzetnél sem teljesültek.

Ti vérmesebb reményeket zaklattak föl, mint a milyeneket a francia köztársaság elért; merészebb vágyakat ébresztetek mint a milyeneket Anglia évszázadokon át küzdve teljesülni látott.

A ki ennyit ígér, s a nemzetnek jogot ad arra, hogy ennyit követeljen; az nagyon távol áll attól, hogy kormányra való érettségében megbizunk, és nagyon közel ahoz a feltevéshez, hogy a közönség lepipázásánál egyéb szándékot nem táplál.

És ha most már kormányra jutnátok, s még csak kamatait sem tudnátok megfizetni azon ígéreteknek, melyeket tesztetek? — a minthogy nem biznátok....

Szeretitek emelni a corruptiót, és szeretitek aláadni a nemzet hitét saját becsületében, s íme, ha egyszer csak ott látna benneteket a nemzet a piedestálon, a hova vágytok, és tüdvölne és kiáltana éjont; aztán elkezdene nézni a dolgok jobbrafordulását, és látna talán még roszszabbat; és elkezdene várni a sok áldást és kapna talán még kevesebbet? És ti ott állnátok tátott szájjal melyből kifogyna a nagy hang, és defezittel, melyet talán megszorítana a körülmény, és lenne egy ellenzék, lelkiismeretes, a milyenek ti vagytok most?

Hány hét lenne akkor a világ? Számot vetettetek-e mindezekkel?

És ezért az a nagy veszekedés, a nagy ellenszenv, a nagy irigység a mai kormány ellen, hogy plünkösdi királyságtoknak, hogy szédlletes bukástoknak és meggyűlöltetéseknak útját állja.

Ezért akarjátok megölni a nemzetben a parlament iránti hitet, mert a parlament többsége a nemzetet ily válságnak kitenni nem akarja? Mert a parlament többsége

ámitva magát azon reménnyel, hogy férje így fog szólni hozzá: „Milyen ostoba is vagyok, így nyargaltattak utánam, lélekzelnem sem bírsz többé, pihenjünk egy keveset.“

Drommel úr elefánt lábszáraitra s lábaira mutatva, így felelt neki:

— Ezek acézből vannak. — S aztán hozzátette: „Nem furesa dolog-e az, hogy két év óta vagy Drommel úr neje, s még sem tudod, hogy Drommel úr soha sem szokott fáradt lenni?“

E szavak után ismét megindult. Azonban három órai gyors gyaloglás s helyongás után, közben több rendbeli kitéréseket téve, elérték a Chauvel hegy alját, hol Drommel úr elhatározta megállapodni, nem mintha elfáradt volna, de hasa kezdett megszólalni vagy inkább kiabálni. Örízkedett egész a forrásig előre hatolni, honnan nagyon szép kilátás nyílik; tanácsolták neki többen, hogy ott telepedjék meg, ő pedig mindig csak a maga eszén szokott járni. Megpillantott egy magánoson álló tölgy alatt levő szép lapos követ, mely kényelmes ülőhelyül szolgálhatott. Nejeire bizva, hogy maga számára is hasonlóan keressen, megszabadította őt a nagy plaidtól, melyet kiterített a kőre, arra ült le, a tölgy támlányúl szolgálva hátának.

Drommelné letette kosarát a földre, kivett belőle egy földarabolt sült csirkét, melyet a nagy férfi gyorsan elfogyasztott. Azután megivott három pohár sört, melyről kijelentette, hogy iszonyatos rosz,

(Folyt. köv.)

egy nagy ember körül csoportosul és nem akar számos kis ember körül csoportosulni? Mert egy vezért ismer, és nem akar számos vezért ismerni?

Mert nagyobb alakjaink közül csak ez az egy maradt még fenn kit lobogóul tekinthetünk, mert a többi nem tudott odáig emelkedni?

Volt egy Deák-párt. Deák meghalt! Van egy Kossuth-párt, melyet azonban Kossuth nem acceptál. Volna egy Sennyey-párt, de ott meg Sennyey nincs. Hol van hát egy olyan párt, melynek nagy ember áll az élén? Hol van a Tisza pártján kívül?

És ti azért akarjátok a párt erkölcsi hitelét megőlni, mert nem csatlakozik oda, a hol nem lát egy oly alakot, mely kimagaslik a többi közül? Ezért akarjátok megőlni a parlament hitelt, ezért, hogy ne bírjátok visszaállítani többé?

És mikor megöltétek az embereket, megöltétek a parlamentet és megöltétek az emberek hitét a parlamentben, hát előáltak és vállalkozni mertek a kormányra. Csak hogy bukják, nem szavazátok meg neki a kenyeret, a vizet, a levegőt! Csak töletek függne, megátalkodatok még az ország véredényeinek lüktetését is, és megújítanátok Egyptom kilencez csapását; ha kormányra segítene benneteket, — egy lassa testtel, és ki tudja hány vezéri sarkány fejjel!

Csak egy hónapig, egy hétig, vagy egy napig, de kormányon akarnátok látni magatokat.

Am jussatok hát oda! Jussatok oda, hogy megkeserüljétek az életet, hogy megszenvedjétek bűneitekért, s hogy lebukjátok onnan a feneketlen mélységbe: ezt kívánnám ha ellenségek volnék, és ha ellensége volnék a hazának; de nem kívánom!

Ne jussatok oda!
Ezt kívánom!

i.

KÜLFÖLD.

Románia függetlenségét elismerék azon hatalmak is: Anglia, Német és Franciaország, melyek eddig ezzel késlekedtek, hogy lássák, mikép fogja föl és hajja végre a román kormány és törvényhozás a berlini szerződésben kikötött zsidó emancipációt.

A nyilatkozatból, melyet e hatalmak ez alkalomból a bukaresti kormányhoz intéztek s melyhez aztán Ausztria-Magyarország is csatlakozott, az látszik ki, hogy az illető kabinetek nem igen vannak megelégedve azzal, a mi ez irányban Bukarestben történt, de reményüket fejezik ki az iránt, hogy Románia jövőre komolyabban és szigoribban veszi szerződésbeli kötelezettségeit.

Az olasz-osztrák-magyar viszonyokról furcsán hangzó hírek keringtek maguk az olasz lapokban. Így a milánói „Perseveranza“ azt írta volt, hogy az osztrák-magyar kormány megkérdezte Bismarck herceget, hogy vajjon mit szólna ahhoz, ha a monarchia ellenséges jellegű rendszabályokhoz fogna Olaszország irányában. Az olasz lap szerint a vas kaneczellár azt felelte volna, hogy ez esetben Németország teljes beleegyezését adná a monarchia akcióijához; hogy ez alarmhírek élet lehetőleg elvegye az olasz lap, hozzátéveszi, miszerint Ausztria-Magyarország ily rendszabályokhoz csak önmagának szempontról szándékszik fogni, tekintettel a jövő esélyeire. Ennek ellenében jól értesült bécsi források határozottan kijelentik, hogy ebben az egész kérdés- és feleletstóriában egy árva szó sincs igaz. Mindazáltal jellemző és tanulságos, hogy az olasz lapok ilyen témával foglalkoznak.

Uj bolgár egyházi kérdés van keletkezében. Ugyanis József bolgár exarcha a portával szemben azon követeléssel lépett föl, hogy neki jogában van a Balkán félszigeten lakó összes bolgárok felett egyházi jurisdictiót gyakorolni — Kelet-Ruméliában, Bulgáriában, Thraciában és Macedoniában. De a porta ellene szegült ezen törekvésnek, melynek célja egy féltelmes bolgár központot teremteni, — akár Szófiában, akár pedig Philippopolban lakozzék is a bolgár exarcha. Ez most Konstantinápolyba tette át székhelyét, hogy ez által némileg eloszlassa a török kormány scrupulusait, de a porta így sem akar ráállani a tervre, mely sok vizslálnak lesz, vagy lehet a szülőfölyja.

A költségvetés tárgyalása.

A képviselőház ülése febr. 23-án.

Ma d a r á s z Jenő kijelenti, hogy nem fogadja el a költségvetést. Magyarország önállósága és függetlenségét tekintni a főcélának, mely után törekedni kell s azon kormánynak, mely ezt akarja elérni, még deficitos költségvetést is megszavazna. A jelen kormány iránt azonban, mely a közösgyes alapon áll, bizalommal nem viseltetik s azért nem fogadja el a költségvetést, hanem pártolja Helfy határozati javaslatát. (Helyeslés a szélső balon.)

Lichtenstein József azt hiszi, hogy pénzügyi bajaink egyik oka az is, hogy mikor a budget kérdéseit kellene megvitatni, legtöbbször több ettől idegen kérdések vonják el a fi-

gyelmet és egyrészt e miatt nem bíráltatván meg a tulajdonképeni helyzet, elmaradnak a szükséges intézkedések is.

Épen ezért nem követi a kormánypárt első nagy szónokának Kármának felhívását, hogy ne szóljunk a budgetről, hanem emelkedjünk egy magassabb sphaérába; hanem marad a budget keretében. Felveti azután a kérdést, hogy a fúzió céljai megvalósítottak-e, mely alkalmával a Deák-párt azért alakbált, hogy az államháztartás rendezését lehetővé tegye.

Kérdi teljesült-e ez? Ugy látja, hogy legkevésbé sem.

Megszaporítottuk azóta tetemesen terheinket, 50 millió forinttal növeltük évi bevételeinket és a kívánt célú létrehozni még sem tudták.

Ha a tisztelt többség — így szól — és kormány, vagy esetleg egy új kormány az eddigi ösvényen halad tovább, melyen a nemzet, ugy szellemi mint anyagi visszaesésben érzi magát, én attól tartok, hogy a nemzet nagyrésze vagy visszakívánja az 1867 előtti időket, vagy igazat fog adni a t. szélsőbalnak.

A 67 előtti időket vissza fogja kívánni azért, mert anyagilag az adózott polgár jobban boldogult, és az anyagi helyzet javulása végre kedvelté teszi az emberi társadalomban a különben elkárhozotandó institucziókat; vagy, a desperacioz egy bizonyos fokán, acceptálni fogja azon — czéljaiban — kockázatotottabb politikát is, a mely a t. függetlenségi párt politikai alapelveivel jár.

Pártolja Apponyi-határozati javaslatát. (Élénk helyeslés a balon.)

Turgonyi Lajos nem viseltetik a kormány iránt buzgalommal, mely a közönséges alapon áll s melynek ugy küll, mint bel-, valamint gazdasági és pénzügyi politikáját határozottan elítéli s Helfy határozati javaslatát fogadja el. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Széll Kálmán felszólalásra kertilvén, a képviselők beözönlének a házba. Általános nagy mozgalom. (Halljuk! Halljuk!)

Szél azzal kezdí, hogy nem szólna fel, ha az ország közállapotait nem tartaná oly végtelenül súlyosoknak. A pénzügyi kérdés ma sem vesztette el domináló jellegét: egy tekintet a költségvetésre s a szárszámadásokra, tisztán mutatja, hová jutottunk?

Nekem azon impressióm van, hogy a kormány előterjesztése nem a számokban, hanem a következtetéseiben, nem híven tünteti elő a helyzet képét. S nem mentheti fel a pénzügyi bizottságot sem azon megjegyzéstől, hogy a jelen-tésén átvonuló hang és szellem nem felel meg a súlyos helyzetnek. (Helyeslés.)

En a költségvetésben haladást, javulást nem látok; de látok visszaesést. (Zajos helyeslés.)

Szólo ezután részletezi a költségvetést és azon eredményre jön, hogy míg 1874-től kezdve sikerült a deficitet csökkenteni, a jelen budgetben, az megint emelkedik. A deficit, mely 74-ben 60 millió volt, 77-ben 26 és fél milliót tett ki.

S bár az agió csökkenése folytán 77-hez képest, 3 millióval kevesebb most e kiadás, bár most az új kiegyezés folytán 9 és fél millióval több a bevétel; az 1880. előirányzatban 3 és fél millióval több a deficit, mint 77-ben a szárszámadások szerint volt. (Nagy mozgás.)

Nem lehet tehát nem jogosultnak tartani azt a kérdést, hogy mint fog a nemzet ezzel megküzdeni? (Élénk, hosszas helyeslés.) Jövedelmünk 33 százalékat az adósságok kamatai veszik igénybe, beligazgatásra nem marad több, mint 18 millió, kinek lelke ne szorolna össze e ténynél? S ebből kell maradni még valaminek Bosznia részére is. (Általános hosszas mozgás, taps és éljen.)

Ily körülmények között, mint mondhatni, hogy a pénzügyi helyzet javul? (Zajos, hosszas helyeslés.)

Szólo ezután áttér a boszniai okkupációra, s kifejti, hogy az okkupáció mily súlylyal nehezedett budgetünkre, s mily veszteséggel járt?

Mi következik mindebből? Szólo a jelen viszonyok között csak a távolabbi jövőben véli a budget egyensúlyát helyreállíthatni, de ha a cél messzebb is, azután törekednünk kell.

Összes erőnkkel arra kell törekednünk, hogy a további süllyedéstől megmeneküljünk. Szólo számos részletet sorol elő, melyely államháztartásunkon lendíthetni. A főszly azon függ, hogy indíttassék meg az akció összes állapotaink javítására.

Szólo beszédét így végzi: A költségvetést általánosságban elfogadom; de fölvetettvén ez alkalommal a bizalom kérdése, ki kell jelentenem, hogy a jelen kormánynak a bizalmat meg nem szavazom. (Hosszas élénk éljenzés s taps. Nagy mozgás.)

Tisza Kálmán miniszterelnök az előtte szóló képviselő által ajánlott lassu, hangyamódra haladás módját pénzügyeink javítására, ő is osztja s az ő megjegyződése ezennel teljesen — megegyez. Hogy pénzügyeink nem olyan rossz-szak — s annál kevésbé tönkre mentek — mint szeretik a falra festeni, azt — ugymond — eléggé bizonyítja az a körülmény, hogy most kisebb kamatra kapunk pénzt, mint ennek előtte. Helfy szavaira az irredentáról megjegyzi, hogy nem

látja bennök az összefüggést. Arra a megjegyzésre pedig, hogy Ausztria mindenütt elvesz valamit, a hol csak lehet, megjegyzi, hogy ez nem áll, de ha valaki töle venni akar, véres fejjel veretik vissza. Áttér ezután Apponyi és Grünwald beszédére. Ez utóbbinak azon szavaira, hogy a pártoknak szét kell omolniok, s újólág a szerint alakulniok meg, a mint egyik akarja, a másik nem a haza javát, — megjegyzi, hogy ezt mindannyian akarják, csak az eszközök nem egyformák.

Apponyinak a vasutakról, különösen az osztrák államvaspályáról elmondott szavaira megjegyzi, hogy igen is, a kormány is óhajja egy méltányos szerződés létrejöttét az állam s e vasutársulat közt, s ez alapon jó egyetértést, de nem engedheti meg azt, hogy a társulat az egész keleti kereskedelmet kezében tartsa. A talajjavítást illetőleg azon nézetben van, hogy az ehhez szükséges pénzt — a megjavítandó talaj garancziájára — mint ezt a képviselő ur ajánlotta, nem igen fogja egyetlenegy pénzintézet sem hitelezni. Ami a bizalmi kérdést illeti, azt jegyzi meg, hogy a mennyiben az ellenzéknek alkalma volt ezen bizalmi kérdés felvetését indokolni, ő is, a bizalom megszavazása indokál röviden elmondja a kormány álláspontját.

Első sorban pénzügyeink javítása szempontjából lassu, folytonos szorgalommal való munkálkodást tartja egyedül célirányosnak. Az ipar-törvény revisiójáról s különösen a követendő vasuti politikáról szólva, a legközelebbi teendőnek tartja a vidéknek 2-od vágányu vasutakkal való kiegészítést. — Az igazságtlyg terén — azt hiszi mindenki e véleményben van — igen sok történt. A közigazgatási terén, melyre az ellenzék szónokai a legnagyobb súlyt látszottak fektetni, különösen a qualificáció kérdésében s a rendőrség helyesebb szervezetében történt javulásokra utal. — A sajtóról szólva, megjegyzi, hogy igen sokat irtak már az ő reakciónárius törekvéseiről, de kérdi a tisztelt házat, reakciónárius törekvéseknek lehet-e nevezni azon intézkedéseket, melyek arra czéloznak, hogy a magán becsület megsértése törvény uton megbüntethetessék.

Az egyletekről szólva utal Franciaország s Belgium példájára. Arra a hozzá intézett kérdésre kíván megfelelni, hogy vajjon meg van-e saját miniszterkedésével elégedve. Böismeri, hogy bizony ő nincs megelégedve, mert — ugymond — az ember céljai mindig messzebbre hatnak, mint ereje engedi s a gyakorlati élet korlátozásai közben lehetséges. De szándéka tiszta volt. Ajánlja a költségvetést elfogadásra.

Ezzel az ülést fél három órákor véget ért.

Majthényi ügye a főrendiház febr. 23. ülésén.

Elnök: Mailáth György, jegyző, Gromon Dezső.

A képv. házból átküldött törvényezikkek kihirdetvényen, tárgyalásra került b. Majthényi Izidorának kiszolgáltatási ügye, kit a Verhovay-párbaj miatt reklamál a budapesti törvényszék. Az e tárgyban előterjesztett bizottsági jelentés, melynek tárgyalására a sürgősség elfogadtatott, így hangzik:

Jelentése a főrendiház állandó mentelmi bizottságának b. Majthényi mentelmi jogának felfüggesztése tárgyában.

A főrendiház mentelmi bizottsága, a budapesti kir. törvényszék által f. é. 1895. sz. a. megkeresvényében és az ahhoz mellékelt össze-ten ide visszacsatolt vizsgálati iratokban sem találván fel annak igazolását, hogy az ott említett párbajban közreműködtek ellen egy idejttleg megtörtént a megfelelő bírói intézkedés; tekintettel továbbá a főrendiház által 1878. évi márczius 29-én 334. sz. a. határozat hatályával felruházott saját javaslatában felhozott indokokra is; b. Majthényi Izidorra nézve a mentelmi jog szorgalmazatát felfüggesztésnek, a jelzett körülmények közt javaslatba hozandónak nem találta. Gr. Cziráky János a ment-biz. elnöke. Gr. Szapáry István jegyző.

A főrendek köréből, a felolvasás után, ez hangzik: Elfogadjuk! Elfogadjuk!

Elnök: A méltóságos főrendek a mentelmi jog ügyében vallott nézeteimet ismerik. Nem egyszer adtam azoknak kifejezést. Mint elnöknek csak az a kötelességem, hogy kimondjam a mlgos. főrendek határozatát, kérem azonban a mlgos. főrendeket, hogy a bizottsági jelentés 3-dik pontjától, mely elvi praecedenset képezhetne, elállani méltóztassanak. (Helyeslés.) E szerint a bizottsági jelentés elfogadtatik, a 2-dik pont kivételével.

Ezzel az ülés véget ért.

BELFÖLD.

Egerbegy febr. 17.

Nyilt számadás.

Tekintetes szerkesztő úr!

A rövid farsangnak elmúltával kötelességünknek ismerjük a nagy érdemű közönség megnyugtására, az egerbegyi önkéntes tűzoltó-egylet javára folyó évi január 20-án és február 1-én rendezett táncvigalmak alkalmával belotyt jövedelemlről nyilvánosan számolni, s annak köz-

lésére becses lapját, a t. szerkesztő úr engedelméből igénybe venni.

A két táncvigalomból beléptíjegyek és felülfizetésekkel együtt bevétellett összesen 163 forint. Ebből az összes költségekre kiadott 83 fnt 15 kr. Maradt tehát tiszta jövedelmül 79 fnt 85 krajczár.

A megmaradt jövedelem nem nagy ugyan, azonban tekintve a mostani pénzvviszonyokat s vidékünk kis körét, mi azzal teljesen megelégszünk; s ugy a táncestélyeken részt vett tisztelt díszes közönségnek, valamint a meg nem jelenhetet, de egylettünk gyarapítására felülfizetésekkel befolyt tisztelt jóakaróinknak is, egylettünk nevében, hálás köszönetünket nyilvánítjuk.

Felülfizettek a következők: Boeos Jánosó úrasszony 1 fnt, Tunyagi Farkas úr 1 fnt, Dometer Miklós 1 fnt, Antal Ferencz 1 fnt, Kutschek István 1 fnt, Veress Sigmund 1 fnt, Szövérdi Árpád 1 fnt, Fülöp Mihály 1 fnt, Pap Gergely 1 fnt, Kászoni Gyula 50 kr, Bornemisza József 1 fnt, Gönczi Mihály 2 fnt, Schiller Maximilián 1 fnt, Julián Sándor 1 fnt, Egy valaki 1 fnt, Podoba Pánil 1 fnt, Fekete Gyula 1 fnt, Andrási Ignác 1 fnt, Sebestény Áron 1 fnt, Hari Bálint 1 fnt, Bányai Rudolf 1 fnt, Mezei Sándor 1 fnt, Sztojka Victor 1 fnt, Fülöp Mihály úr új-2 fnt, Pátrovics Ferencz mérnök 5 fnt, Monfi János 1 fnt, Szentgyörgyi József 1 fnt, Stükösd Samu 1 fnt, és Pap Gergely úr újból 1 fnt o. é.

Nem mulaszthatjuk különös köszönetünket nem nyávitani vasúti osztály mérnök t. Pátrovics Ferencz úrnak, ki nem csak hogy egy maga is 5 fnt felülfizetéssel gyarapította egylettünk jövedelmét, hanem e mellett belépt-jegyjeink elárusításában is sikerrel közreműködött. Nagyon sajnáltuk, hogy az előttünk közkedvességben álló mérnök úr tisztelt úrnőjével — közbejött családi akadályok miatt — táncestélyeinket, jelen alkalommal, nem díszesíthette!

Az egerbegyi önkéntes tűzoltóegylet megbízásából.

A rendező bizottság.

A román lapokból.

Az „Observatoriu“ panaszkodik, hogy a bukovinai románok, házaikból a románnyelvet kiküszöbölték. Az előkelőbb családok, már nem használják a románnyelvet, hanem a lengyelt, vagy németet. A kisebb birtokosok körében a rutennyelv divatozik s románul majd semmit sem tudnak. A román elem óriási léptekkel halad arra felé, hogy nemzetiségét elveszítse. A lelkészek nejei többnyire németek és lengyelek, s a kinek románú is a neje, még az is otthon, nejevel és gyermekeivel, németül beszél. A bukovinai román tanítók, román nemzeti szempontból tekintve őket, nem léteznek; senki se tud róluk semmit. Semmiféle nemzeti ügyben nem vesznek részt. Ezeknek lelke és feje, román nemzeti szempontból itélve meg őket, pusztá rom. Az eladottaknak tulajdonítja, hogy nincs oly román tartomány (?) melyben oly kevés román lapot olvasnának, mint Bukovinában.

A balázsfalvi román intelligencia — mint az „Observ“ levelezője írja — mindinkább érzi, hogy elérkezett már az idő, midőn a balázsfalvi román intelligencia, a nemzet társadalmi életének mezéjén, különféle irányban, a törvény keretei közt, cselekvőleg kell, hogy fellépjen, s minél nagyobb aktivitást kifejtson. Megemlíti ez alkalommal, hogy közelebről Vlassa Elias kanonok elnöklete alatt gyűlést tartottak, melyben megállapítottak a módozatok, melyeknek értelmében az árvizkárosult testvéreken, segíteni lehet. Jelen voltak e gyűlésen az összes kanonokok, s tanárok. E gyűlés határozata következtében lesz gyűjtés, nemzeti bál stb.

Fennemlített lap csodálkozik, hogy miért lútnak oly nagy zajt azért, hogy a nagyfalusi g. kath. egyház, a rom. kath. vallású magyar embert választott főgondnokának. Ezen — szerinte — nincs mit csodálkozni, mert a Nagyfalusiak, a kálvinistákat utánózták, kik közelebről, két egyházból, Mózes vallású zsidót választottak főgondnoknak. A zsidók haszonbérlok, koresmárosok s birtokosok; nekik van pénzük, s kölcsönöznek az egyháznak is. A népek fából készült s beagyagolt templomcskája van, de a koresma, az nagy, szőlő, s kőből vagy téglából van építve. Az intelligentiának nem kell a vallás, mikor meg van Schoppenhauer-e, s a német, magyar és franciaia irodalom terményei. Így értelmezik Magyarországon a civilisatiót. S még merje valaki azt mondani, hogy Magyarországon nem terjed a modern civilisatió. Ha még így megy csak 25 évig, Magyarország, Európa minden népeit túlhaladja a civilisatióban. Mit akartok? kérdi. Épen most adják az összes magyar színházaknak, hogy a magyaroknál a proletároknak egy felsőbb osztálya is létezik: anyák, kik kereskednek leányaikkal s férjek, saját nejeikkel, tönkre jutott aristokraták, charlatánok, hűtlen tisztviselők stb. ezivel.

Hogy tanítják Magyarországon és Erdélyben a földrajzot? ezim alatt, az „Observ.“ ismerteti Kuttner földrajzát, s azt mondja, hogy az igazságot semmivel se lehet könnyebben meg-

hamisítani, mint a hazúg történelemmel és földrajzzal. Ily hamisításokkal készítettett elő, különösen a kálvinista iskolákban, az 1848—49-iki vérontás. A sok iskolai könyvből csak egy németet vesz elő, mely már 15 kiadást ért, s így legkevesebb 100,000 példányban van elterjedve. E földrajzot Kuttner Sándor írta, s átnézte Mayer Max; az utolsó kiadás, tehát a 15-ik, Budapest, 1878-ban jelent meg. S itt elősorolja a nevezett lap, hogy az említett földrajzban mi nincsen meg. A szamosújvári és aradi püspökségekről, a brassói román gimnásiumról, a temesvári és versetzi szerb püspökségekről nincsen benne semmi említés, sőt a mi hallatlan, Balassafalva még csak meg se említettik benne, se a metropolis, se a gymnasium, se a szeminarium, egy szóval: semmi; hanem e helyett Nagy-Enyeden van egy görög katolikus gymnasium! Ime, — írja — milyen könyvekre adják a szülők a pénzt, hogy gyermeikeik tanuljanak belőlök hazudni; ezen szerzők, vagy jobban mondva compilerok és plágialók, kiadójukkal együtt tekintélyes tőkét gyűjtenek. Ugyanakkor a szakértelmlem románnyelven írt földrajz vagy történelem, illdözések van kitéve. Vegyetek a kezetekbe egy hazai történelmet, s kénytelenek lesztek e franciaia keserű satyrát alkalmazni: „L'histoire esto une fable convenue.“ Ők úgy innak, a mint nekik tetszik, s nem ugy, a mint az okmányokból következik.

LAPSZEMLE.

A „Hon“ írja, Tisza — némileg e vádak sulya alatt — mintegy önértetében sértve beszélt ma. És beszéde annyira közvetlen, olyan meleg volt, hogy pártját egészen elvillanyozta. A tromfá, melyet Apponyi programdíkezőjával kijátszott, tromfot adott. Nem frázisokkal; de tényekben utalt a teendőkre és a sokat emlegetett „reactionarius“ javaslatokat is előre jelző: előre bejelenté, hogy a magánbecsületet kívonja az esküdszék alól, hogy a gyűlésezési jogot, az angol és franciaia köztársasági törvények értelmében kívánja szabályozni. Előre bírálta tárgyára és bizalmi kérdéssé tette azokat; tehát feltárta egész tervét, hadd tudja mindenki, hogyan szavaz. Ez a férfias, őszinte eljárás és őszintlen, önfeláldozó működésnek éles világításba helyezése: roppant depimáló hatással volt az ellenzékre és tapsokra ragad a pártját.

Az „Egyetértés“ írja: Széll felszólalása megtörtént ma. Jegyezzük meg mindenek előtt, hogy beszédében sem pénzügyi, sem közigazdasági, sem politikai program — ha ezt a szó teljes értelmében vesszük — nincs.

A „Függetlenség“ írja: Széll Kálmán beszélt, de a nélkül a hatás nélkül, melyet töle ez időszert várni lehetett. Beszédének fontossága nem abban kulminál, a mit beszélt, de abban a tényben, hogy egyáltalában beszélt. Új iránynyeséssel, melyek a meglevő chaoszból kivezéreljenek, nem állott elő még csak új adatokat sem szolgáltatott a helyzet megítéléséhez.

Az „Ellenőr“ írja: A csata el van döntve. Három oldalról remelt az ellenzék rést tenni a szabadelvű párt kormányán. Három csapat combinált támadásával remelte megbontani azokat a sorokat, melyek annyiszor látták futását. Az első rohamot Apponyi gróf intézte. Még több reményt kötöttek azonban Széll Kálmánhoz, kit egyenesen szövetségesteknek akartak fölittetni, s a kinek részéről a döntő pillanathoz a keserű kiabrándulás érte őket, hogy nem csatlakozott ugyan a kormányhoz, de az ő politikájukat sem osztja. E szomorú kiabrándulásuk közepettótt rájok Tisza Kálmán érveinek és czáfólatainak ama tömör és ellenállhatatlan seregével, mely öt éven át a legnehezebb és legválságosabb pillanatokban is annyi fényes diadatra vezette a szabadelvű pártot.

Midőn beszédje végeztével áttért a miniszterium által kitűzött teendőkre, az ellenzék által reactionáriusoknak bélyegzett intézkedésekre, a sajtó és egyesületi jog terén életbeléptetendő intézkedésekre — oly viharos helyeslés hangzott fel a többség részéről, hogy az ellenzék, mely mindig ellenkező reményekkel kecsgettette magát, egészen kijött a sodrából. Valóságos orkánná nőtt azonban a helyeslés, tetszés és elragadtatás pártja részéről, midőn felelt azon ki-méletlen támadásokra, melyeket csak a napokban vágtak feléje, midőn lejárt embernek s olyan kormányférfinak neveztek, ki mindent elkövetett a hatalom elnyerésére s most göröcsösen ragaszkodik annak birtokához.

S ha akarja tudni az ellenzék, minek köszönheti Tisza ezen mai nemcsak rendkívül fényes, de rendkívül benső és szívből fakadó diadalát — eleget tehetünk kíváncsiságának.

Nem volt még ember, kit ellenfelei ugy üldöztek volna mint Tisza Kálmánt. Most a parlament többsége fejezte ki a legmelegebb rokonszenv hangján felháborodását ez érzelmek felett.

Ebben a körülményben fekszik a mai nap hordereje, ebben a diadal, mit nemcsak a szavazás számaránya, de az ország közérzúlete is mind félreismerhetetlenebb hangon fog tanusítani.

A „KELET” NYOMDÁJA

LEGÚJABB IZLÉS SZERINT ÖNTÖTT BETŰIVEL

elvégez helybeli és vidéki megrendelésekre mindennemű nyomdai munkákat.

Folyó-, röpiratokat, rovatos iveket, körleveleket, alapszabályokat, gyászjelentéseket, névjegyeket, bolti árjegyzékeket, árucikk-borítékokat, számlákat, baromútleveleket, vásárcédulákat,

báli meghívókat, tánczrendeket,

mindennemű hivatalos nyomtatványokat

a papírnak gyári áron való számítása és szorosan véve csak a munkadíj hozzászámításával.

Nyomdahelyiség: FÖTÉR, 4. SZÁM.

Pontosság, izlés, olcsóság! a jelszavunk.

(30) 40—*

Sz. 424—1880.

Pályázati hirdetmény.

A mócsi szolgabírói járáshoz tartozó Magyar-Frátá, Berkenyes, Mező-Szopor, Cseketelke és Aranykút csoportosított községek körjegyzői állomása M.-Frátá központtal évi 460 forint fizetés 75 forint szállás, 80 forint szolgáltatás s 35 forint irodai átalány javadalmazás mellett üresedésbe jött.

Ezen állomás rendszeres betöltésére pályázat nyitott.

Pályázni kívánók felhivatnak sajátkezűleg írt és az 1871 évi 18. t. cz. 74. 75. §§. kívánalmainak megfelelő, valamint erkölcsi bizonyítványával felszerelt kérvényeiket 1880. évi mártius 12-ig alólírtathoz juttatni.

A fenti határidő után beérkező folyamodványok tekintetbe nem vétetnek.

A választás a körjegyzői kör székhelyén M.-Frátán folyó évi márczius hó 15-én délelőtti órákban fog megtartatni.

Mócsi járás szolgabírójától

Mócsan 1880. február hó 13-án.

KOMIS LAJOS.
szbíró.

(85) 2—3

SÁRGA KRISTÓF

fehérenemű és vászon-raktára

Kolozsvártt.

(belközéputeza, kíségitő alatt.)

Kül- és belföldi nagykereskedők és gyárosokkai egyenes összeköttetésemnél fogva azon kellemes helyzetben vagyok n. érd. vevőimnek kezesség mellett, legutányosabb áron valódi árukkal szolgálai.

Raktáromban legnagyobb választékban kaphatók:

Férfi fehér-íngék, chiffon, creton és madepolan szövetből, sima, himzett és redős gallérral, vagy a nélkül 85 krtól 3 forint 50 krig.

Férfi színes íngék, angol oxford, creton és madepolan szövetből 100 különböző mintára, jó színtartó 60 krtól 2 forint 60-ig.

Színes és fehér gyapju alsó-íngék és nadrágok 70 krtól 5 forintig.

Férfi alsó-nadrágok (gatyák) mindennemű szabásu, legjobb len és pamut vászonból 70 krtól 2 forint 50-ig.

Férfi legújabb gallérok és kézelők 4 rétti legjobb chiffon szövetből párja 40 krtól.

Férfi színes-széli selyem, — len és pamut zsebkendők szegve 6 darab egy kötegben 60 krtól 7 forintig.

Valódi len fehér zsebkendők 6 darab egy kötegben 1 forint 50 krtól 7 forintig. (79) 3—*

Női íngék len és pamut vászonból, sima himzet vagy redős 1 krtól 5 forintig.

Női hálós réklík, 1 krtól 5 forintig, főköttök len és schiffon vászonból 40 krtól 80 krig.

Női alsó szoknyák és nadrágok 90 krtól 7 forintig.

Női piquet réklík, nadrágok és szoknyák, 1 forint 50 krtól 5 forintig.

Függöny neczek, gyapju és pamut takarók, paplanok, madráczok, mely utóbbiakból különösen nagy raktárt tartok.

Legújabb szerkezetű esőernyők, 1 forint 40-től 15 forintig.

Férfi és színes harisnyák, gyapju, len, pamut és selyemből, párja 15 krtól, 1 forint 50 krig.

Legújabb nyakkendők, posztó, szarvasbőr és glaze kesztyűk, nadrágtartók, harisnya-kötők, órasínorok sat. legutányosabb áron.

Fehér és színes asztalnemű, mindenféle

len és pamut vászon szín-tartó creton,

oxford és madepolan,

színes ingszövetek

1000 különböző mintára 16 krtól 52 krig, 100 különböző fajtájú chiffon, creton és madepolan fehér ingszövetek 80, 155, és 170 centiméter széles 22 krtól 70 krig,

sima, himzett és redős

len és pamut ingbetétek 25 krtól 3 forintig. Len és chiffon himzett

szövetek és betétek, költő, varró, himzett pamutok és ezernél, újon szálított részre főköttök, réklík és takarók stb.

Továbbá elvállalok kiházasítás, vagy magán szükségére kívánt fehéreneműek pontos elkészítését; kitűnő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelemmel fordítva.

Megrendeléseket, nyak bőség váll- és ujjahossza, papírszelvény pontos mértéke beküldése mellett saját felelősségemre azonnal teljesíték, mely esetben árat és fajtáját meghatározni kérem.

Bármely megrendelés ha nem tökéletesen kielégítő, az érte fizetett összeget visszaszolgáltatnom, vagy másokkal kívánatra kicserélem.

Legtöbb törekvésem n. érd. vevőim bizalmát továbbra is kiérdemelni és azt megtartani

alázatos szolgálja

Sárga Kristóf.

A kemény tartós hideg miatt

A TŰZIFA

tetemesen megdrágulván, azokat mégis az eddigi olcsó árban

minden áremelés nélkül, házhoz szállítva, előre készpénz fizetés mellett,

4 KÖBMETER

egy ölbe rakva.

I-ső rendű bükkfa	12	frt — kr.	Hasáb	Kurtára felaprított
II-od „ vegyes	11	frt 20 kr.	13	frt 60 kr.

A valódi 4 köbmeteres ülek és ezeknek tömött rakásáról saját raktári helyiségembe meggyőződést szerezhetni. Ha pedig a t. vevő azt kívánja, hogy a **fa lakásán** is ölbe rakassék, akkor ölenként még 25 kr feltűfizetendő.

Megrendelések elfogadtatnak Vogel Károly ur üzletében, valamint lakásomon: **fapiacz-sor 2. számú házánál.**

Szentjános Ferencz.

(51)

(4—*)

A Br. Jósika házban főtér 9. szám

a Ransburg Adolf

firmával jelzett terjedelmes árubolt f. évi Szent-

György napjától kezdve egy, vagy

több évekre bérbe

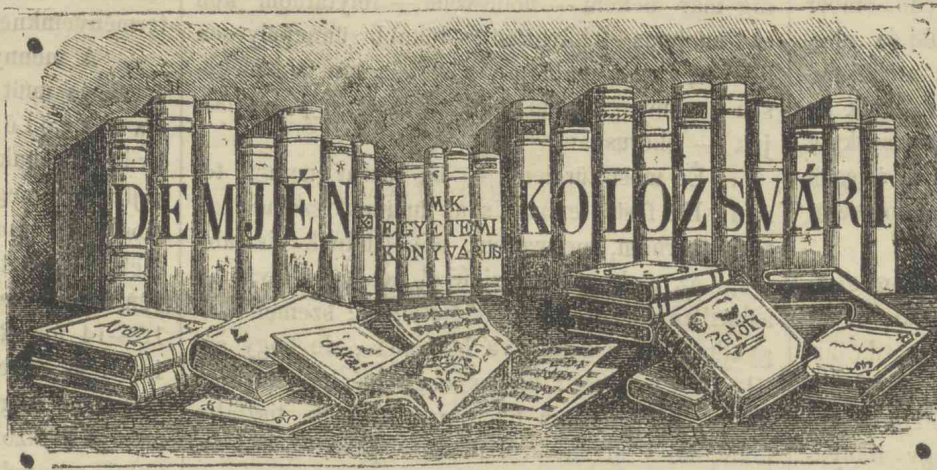
kiadó. Értekezhetni helyt az udvarban.

(84)

2—2

Könyv-mű és zenemű raktár.

Bárhon megjelent és bárki által hirdetett bel- és külföldi könyv és zenemű azonnal kapható vagy megrendelhető a leggyorsabban.



a plébánia épületben, a piaci templommal szembe.

(26—*) ZONGORA és HARMONIUM RAKTÁR.

(36)

H i r d e t é s.

Kolozsvárral határos Fehérd községében lévő tagosított birtok, mely áll 87 hold 776 négyszögöl szántó, 43 hold 660 négyszögöl kaszáló, 16 hold 442 négyszögöl erdő, 5 hold 810 négyszögöl legelő, a községben fekvő 2 hold 1130 négyszögöl kiterjedésű belsőszőlő — az azon lévő kőből épített udvarház, esztr és istállóval, valamint kőcsomarlási regale-joggal egyetemben örök áron eladó esetleg folyó 1880. év április 24-ik napjától kezdve bérbe kiadó. A feltételek iránt értekezhetni ügyvéd Szaecsvay Dénessel belmonostoruteza 19. sz. a. Kolozsvártt.

(87)

1—3

Nyomatott a „KELET” nyomdájában Kolozsvártt.

Legkitünőbb Pezsgőt champagner



Prückler Ignácztól BUDAPESTEN

E pezsgő francia mód szerint tiszta természetes uton készült, kapható a legtöbb fűszerüzletekben és vendéglőkben (86) 2—6

KOLOZSVÁRTT.

Hutflesz Károly

KOLOZSVÁRTT, (22—*)

megvásárol mindennemű magyar és osztrák állampapírt, sorsjegyet, arany- és ezüst pénzemeteket, s leszámítól escomptírt) mindenféle nyereményeket és szelvényeket 3 hóval a lejáratú idő előtt, s eszközöl minden bel- és külföldi helyeken történendő bármily összegű fizetéseket.

AJÁNlja DÚSAN ELLÁTOTT

Fűszertárát, bórkereskedését,

ugy saját gő- (henger)- malmi

LISZTEIT,

ugy szintén kitűnő minőségű

fagygyugyertya és szappan-gyártmányait. (21)

Simonffi István gazdasági gépész gépgyára Kolozsvártt.

Van szerencsém tudatni a nagyérdemű közönséggel, hogy jelenlegi gépgyáram az újabbkori igényeknek megfelelőleg, **segéd-gépekkel** el van látva és így elvállal bármily külföldi gyártmányu gépeket kijavításra a legpontosabb kiszolgáltatás és igen jutányos árak mellett, nevezetesen:

gőzgépeket, gőzcséplőket, gőzszivattyukat, kút- és malom-szerkezeteket s bármily tizedes vagy más rendszerű mérlegeket.

Készletet tartok saját gyártmányaimból, nevezetesen:

vasekékből, eketaligákból, kézi cséplőgépekből, rostákból, kukoricza morzsolókból, szecska és répaágokból és egyéb gépekből,

melyeket jutányos árak mellett a t. cz. közönség becses figyelmébe ajánlani bátor vagyok.

(28)

22—52

SIMONFFI ISTVÁN,

gazdasági gépész és gépgyáros.

Simonffi István gazdasági gépész gépgyára Kolozsvártt.